

**ZASADY MUZYKI Z ELEMENTAMI EDYCJI NUT KLASA 7 OSM –
WYMAGANIA EDUKACYJNE**

TREŚCI NAUCZANIA	WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI
1. Powstawanie dźwięku, cechy dźwięku, akustyczne podstawy muzyki.	1. Uczeń wymienia wszystkie cechy dźwięku. Potrafi zdefiniować pojęcie alikwotów i zna sposoby ich powstawania. 2. Uczeń potrafi wyjaśnić jak powstaje dźwięk pod kątem akustycznym.	1. Uczeń świadomie wykorzystuje wiedzę o akustycznych podstawach dźwięku na innych przedmiotach, w tym w grze na instrumencie.
2. Wybrane elementy notacji muzycznej, szereg naturalny, klucz muzyczny, materiał dźwiękowy w muzyce, nazwy dźwięków (solmizacyjne i literowe), nazwy oktaw, przenośnik oktawowy.	1. Uczeń zna elementy notacji muzycznej: pięciolinia, nazwy oktaw, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze: wiolinowy, altowy, basowy, sopranowy i tenorowy. 2. Uczeń na podstawie materiałów wizualnych jest w stanie rozpoznać podstawowe elementy notacji. 1.	1. Uczeń prawidłowo stosuje zasady pisowni muzycznej. 2. Uczeń prawidłowo zapisuje nuty, wartości rytmiczne i pauzy. 3. Uczeń prawidłowo rozpoznaje i opisuje elementy notacji muzycznej w przykładach nutowych,
3. Cechy systemu temperowanego. Półton, cały ton.	1. Uczeń wymienia cechy systemu temperowanego. 2. Uczeń charakteryzuje półton i cały ton chromatyczny i diatoniczny. 3. Uczeń rozróżnia w materiałach nutowych półtony i całe tony.	1. Uczeń potrafi zbudować cały ton i półton diatoniczny oraz chromatyczny od podanego dźwięku. 2. Uczeń potrafi rozpoznać cały ton i półton w zapisie nutowym.
4. Skala, gama, tonacja. Stopnie gamy.	1. Uczeń definiuje pojęcia skali, gamy, tonacji. Jest w stanie podać różnice pomiędzy poszczególnymi pojęciami. 2. Uczeń nazywa wszystkie stopnie gamy i zna ich funkcje.	1. Uczeń prawidłowo wykorzystuje pojęcia skali, gamy, tonacji by charakteryzować wybrane przykłady nutowe. 2. Uczeń odnajduje w zapisie nutowym poszczególne stopnie gamy i podpisuje je rzymskimi cyframi.
5. Skale systemu dur-moll.	1. Uczeń zna wszystkie gamy durowe i molowe oraz ich odmiany (naturalna, harmoniczna, „mięka” - gamy durowej oraz odmiany naturalna, dorycka, harmoniczna, melodyczna - gamy molowej).	1. Uczeń potrafi budować wszystkie poznane gamy oraz zaznaczyć w nich półtony oraz tetrachordy. 2. Uczeń umie rozpoznać tonację utworu w oparciu o zapis nutowy. 3. Uczeń umie rozpoznać odmianę gamy w utworze z zapisu nutowego.

		4. Uczeń potrafi zagrać podane gamy na instrumencie klawiszowym.
6. Pojęcie diatoniki, chromatyki, enharmonii. Znaki przykluczowe, chromatyczne, przygodne.	1. Uczeń prawidłowo definiuje pojęcia diatoniki, chromatyki i enharmonii. 2. Uczeń potrafi wymienić wszystkie znaki przykluczowe w odpowiedniej kolejności. 3. Uczeń potrafi rozróżnić znaki przykluczowe od przygodnych.	1. Uczeń prawidłowo zapisuje znaki przykluczowe na pięciolinii w kluczu wiolinowym. 2. Uczeń potrafi zbudować dźwięki enharmonicznie zamienne.
7. Koło kwintowe i pokrewieństwo gam.	1. Uczeń zna zasadę powstawania koła kwintowego. 2. Uczeń wymienia rodzaje pokrewieństwa gam (jednoimienność, paralellność, relacje kwintowe i enharmonicznie zamienne).	1. Uczeń potrafi samodzielnie skonstruować koło kwintowe gam molowych i durowych. 2. Uczeń potrafi podać gamy pozostające w relacji pokrewieństwa. 3. Uczeń potrafi rozpoznać pokrewieństwo pomiędzy podanymi gamami.
8. Interwalika.	1. Uczeń potrafi zdefiniować pojęcie interwału prostego. 2. Uczeń rozumie jak powstaje przewrót interwału prostego.	1. Uczeń potrafi zbudować interwały proste od podanego dźwięku. 2. Uczeń umie rozpoznać interwały w zapisie nutowym. 3. Uczeń potrafi stworzyć przewrót danego interwału. 4. Uczeń potrafi budować interwały na klawiaturze instrumentu.
9. Klucz basowy.	1. Uczeń rozumie na czym polega zapis w kluczu basowym. 2. Uczeń potrafi nazywać dźwięki w kluczu basowym literowo oraz podawać ich nazwę oktawy.	1. Uczeń potrafi zapisywać klucz basowy. 2. Uczeń potrafi zapisywać nuty w kluczu basowym we wszystkich oktawach (również z użyciem przenośnika oktawowego). 3. Uczeń potrafi czytać płynnie nuty w kluczu basowym na instrumencie klawiszowym. 4. Uczeń potrafi zapisywać znaki przykluczowe wszystkich gam w kluczu basowym.
10. Regularny podział wartości rytmicznych,	1. Uczeń zna zasady regularnego podziału	1. Uczeń umie regularnie dzielić wartości rytmiczne.

sposoby przedłużania wartości rytmicznych, rodzaje rytmów (m. in. rytm punktowany, triola, synkopa), pauzy i ich notacja.	wartości rytmicznych. 2. Uczeń zna sposoby przedłużania wartości rytmicznych (kropka przy nucie, ligatura). 3. Uczeń zna różne rodzaje rytmów. 4. Uczeń zna wszystkie pauzy.	2. Uczeń stosuje w zapisie różne rodzaje rytmów oraz różne sposoby przedłużania wartości rytmicznych. 3. Uczeń rozpoznaje w materiałach nutowych różne rodzaje rytmów. 4. Uczeń umie zapisywać wszystkie pauzy.11.
11. Pojęcie metrum. Zasady grupowania w taktach prostych, przekształcanie taktów.	1. Uczeń prawidłowo definiuje pojęcie metrum. 2. Uczeń zna i rozumie zasady grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych.	1. Uczeń prawidłowo zapisuje metrum. 2. Uczeń prawidłowo grupuje ciągi wartości rytmicznych w metrum prostym. 3. Uczeń prawidłowo przekształca takty.
12. Akordyka.	1. Uczeń zna trójdźwięki w postaci zasadniczej i w przewrotach, zna rodzaje akordów oraz ich budowę (dur, moll, zwiększony, zmniejszony). 2. Uczeń rozumie w jaki sposób buduje się trójdźwięki.	1. Uczeń prawidłowo buduje wszystkie trójdźwięki. 2. Uczeń rozpoznaje trójdźwięki w zapisie nutowym. 3. Uczeń gra wszystkie trójdźwięki na instrumencie klawiszowym.
13. Triada harmoniczna. Funkcja trójdźwięku.	1. Uczeń rozumie jak powstaje triada harmoniczna. 2. Uczeń rozumie na czym polega funkcja trójdźwięku. 3. Uczeń prawidłowo nazywa trójdźwięki triady.	1. Uczeń buduje triady harmoniczne we wszystkich tonacjach (również w przewrotach). 2. Uczeń gra triady na instrumencie klawiszowym. 3. Uczeń rozpoznaje funkcje triady w materiałach nutowych.
14. Elementy dzieła muzycznego: melodia, rytm, harmonia.	1. Uczeń umie zdefiniować pojęcia melodii, rytmu i harmonii. 2. Uczeń umie podać przykłady różnych rodzajów melodii, rytmów i harmonii.	1. Uczeń opisuje melodie, rytm i harmonię w podanym przykładzie nutowym.
15. Elementy edycji nut.	1. Uczeń zna podstawy edycji nut w edytorze muzycznym Musescore. 2. Uczeń potrafi opisać elementy modułów w Musescore.	1. Uczeń przepisuje do programu krótkie fragmenty utworów muzycznych z zachowaniem podstawowych zasad notacji muzycznej.

KRYTERIA OCENIANIA

OCENA	KRYTERIA
CELUJĄCA	Uczeń: • opanował w sposób celujący wszystkie treści podstawy programowej przewidziane na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł informacji i z nich korzystać, • samodzielnie rozwiązuje bardzo trudne zadania teoretyczne i praktyczne, • bardzo aktywnie i twórczo pracuje na zajęciach lekcyjnych, • potrafi dostrzegać związki muzyki z innymi dziedzinami sztuki i nauki, • bardzo chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • bardzo chętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo starannie i systematycznie prowadzi zeszyt, • jest zawsze doskonale przygotowany do zajęć lekcyjnych, • reprezentuje szkołę i osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach przedmiotowych i ma wiedzę wykraczającą poza podstawę programową przedmiotu (uwaga: nie jest to warunek konieczny do uzyskania oceny celującej!).
BARDZO DOBRA	Uczeń: • posiada wyczerpującą wiedzę i umiejętności wynikające z programu danej klasy - opanował prawie wszystkie treści podstawy programowej przewidziane na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł informacji i z nich korzystać, • samodzielnie rozwiązuje trudne zadania praktyczne i teoretyczne, • aktywnie i twórczo pracuje na zajęciach lekcyjnych, • potrafi dostrzegać związki muzyki z innymi dziedzinami sztuki np. teatrem, plastyką, • bardzo chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • bardzo chętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo starannie i systematycznie prowadzi zeszyt, • jest zawsze bardzo dobrze przygotowany do zajęć lekcyjnych.
DOBRA	Uczeń: • w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności ma niewielkie braki - opanował większość treści podstawy programowej przewidzianych na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi korzystać z podanych na lekcji źródeł informacji, • robi nieliczne błędy przy samodzielnym rozwiązywaniu zadań praktycznych i teoretycznych, • inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania, • chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • chętnie podejmuje pracę w grupie, • systematycznie jest przygotowany do zajęć lekcyjnych, • starannie i systematycznie prowadzi zeszyt.
DOSTATECZNA	Uczeń: • prezentuje wiedzę i umiejętności wyrywkowo i fragmentarycznie – nie opanował około 50% treści podstawy programowej przewidzianych na dany rok nauczania przedmiotu,

	• nie potrafi samodzielnie korzystać z podanych na lekcji źródeł informacji, • przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania teoretyczne i praktyczne, • wymaga dodatkowych wyjaśnień dla zrozumienia podstawowych problemów przedmiotowych, • zachęcany przez nauczyciela podejmuje pracę w grupie, • inspirowany przez nauczyciela zaczyna aktywnie pracować na lekcjach, • przychodzi niezadowolająco przygotowany do zajęć lekcyjnych, • niesystematycznie prowadzi zeszyt.
DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: • ma duże braki w wiedzy i umiejętnościach wynikających z programu danej klasy, • przy pomocy nauczyciela rozwiązuje proste zadania teoretyczne i praktyczne, • niesamodzielnie i nierzetelnie wykonuje polecenia nauczyciela, • na zajęciach przyjmuje bierną postawę, • niechętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo często przychodzi nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych, • motywowany przez nauczyciela niesystematycznie prowadzi zeszyt.
NIEDOSTATECZNA	Uczeń: • nie opanował wiadomości i umiejętności wynikających z programu danej klasy, • nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać i odtworzyć fragmentarycznej wiedzy, • nie podejmuje prób rozwiązania zadania nawet przy pomocy nauczyciela, • nie wykazuje zainteresowania pracy w grupie nawet wtedy gdy jest motywowany przez nauczyciela, • nie prowadzi zeszytu, • notorycznie przychodzi nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych, • odmawia wszelkiej współpracy.

Uwaga!

Oceną negatywną z tego przedmiotu jest jedynie ocena niedostateczna. Pozytywne są oceny od dopuszczającej do celującej.

ZASADY MUZYKI Z ELEMENTAMI EDYCJI NUT

WYMAGANIA EDUKACYJNE – KLASA 8 OSM

TREŚCI NAUCZANIA	WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI
1. Klucze muzyczne;	1) określa zasady notacji wysokości dźwięku (pięciolinia, klucze: wiolinowy, basowy, altowy, tenorowy, nazwy oktaw, przenośnik oktawowy).	1) stosuje poznane zasady notacji wysokości dźwięku w zapisie; 2) wskazuje położenie dźwięków na klawiaturze fortepianu; 3) rozpoznaje wskazane elementy notacji wysokości dźwięku w przykładach z literatury muzycznej; 4) przenosi daną strukturę melodyczną lub harmoniczną do innego klucza (w tym z uwzględnieniem transpozycji oktawowej).
2. Interwały złożone;	1) określa symbole i budowę interwałów prostych i złożonych.	1) posługuje się wiedzą w zakresie interwałów: a) dokonuje podziału interwałów na: - konsonanse i dysonanse – interwały proste i złożone, b) buduje, nazywa i gra na fortepianie poznane interwały, c) znajduje i nazywa wskazane interwały w przykładach z literatury muzycznej.
3. Interwały charakterystyczne;	1) definiuje interwały charakterystyczne występujące w D7 oraz ich rozwiązania w skali majorowej naturalnej i minorowej harmonicznej.	1) buduje i gra na fortepianie interwały charakterystyczne występujące w D7, podając ich rozwiązania w skali majorowej naturalnej i minorowej harmonicznej.
4. Trójdźwięki i ich rodzaje;	1) definiuje pojęcia z zakresu trójdźwięków tercjowych: a) określa budowę trójdźwięków majorowych i minorowych w postaci zasadniczej i w przewrotach oraz zwiększonych i zmniejszonych w postaci zasadniczej, b) definiuje trójdźwięki triady harmonicznej oraz na kolejnych stopniach gam w odmianach majorowej naturalnej i minorowej harmonicznej.	1) posługuje się wiedzą w zakresie trójdźwięków tercjowych: a) buduje i gra na fortepianie trójdźwięki w poznanych postaciach, określając ich składniki, b) znajduje i nazywa wskazane trójdźwięki w przykładach z literatury muzycznej;
5. Dominanta septymowa;	1) określa budowę D7 w postaci zasadniczej i w	1) posługuje się wiedzą w zakresie D7:

	przewrotach z rozwiązaniem na tonikę majorową lub minorową (T lub °T).	a) buduje i gra na fortepianie D7 w poznanych postaciach określając jej składniki, b) rozwiązuje D7 na T i °T, c) znajduje i nazywa wskazane D7 w przykładach z literatury muzycznej.
6. Grupowanie wartości rytmicznych w taktach złożonych. Przekształcanie taktów;	1) definiuje i rozróżnia rodzaje taktów proste i złożone; 2) określa zasady grupowania wartości rytmicznych w różnego rodzaju taktach; 3) rozróżnia sposoby grupowania wartości rytmicznych w zapisie instrumentalnym i wokalnym.	1) rozpoznaje rodzaje taktów w przykładach z literatury muzycznej; 2) stosuje wiedzę z zakresu grupowania wartości rytmicznych: a) stosuje poznane zasady grupowania wartości rytmicznych w różnego rodzaju taktach, b) przekształca takty.
7. Nieregularny podział wartości rytmicznych (grupy niemiary i sposoby ich powstawania). Polirytmia, polimetria;	1) rozróżnia regularny i nieregularny podział wartości rytmicznych; 2) rozróżnia zjawiska metrytmiczne (polirytmia, polimetria).	1) stosuje wiedzę w zakresie podziału wartości rytmicznych: a) buduje regularne i nieregularne grupy rytmiczne, b) rozpoznaje i odczytuje regularne i nieregularne grupy rytmiczne w przykładach z literatury muzycznej; 2) wskazuje poznane zjawiska metrytmiczne w przykładach z literatury muzycznej;
8. Skale spoza systemu dur-moll;	1) określa budowę skal spoza systemu dur-moll: modalnych (doryckiej, frygijskiej, lidyjskiej, miksolidyjskiej), pentatoniki bezpółtonowej, skal pochodzenia ludowego (góralskiej, cygańskich), skali całotonowej i dwunastodźwiękowej.	1) stosuje wiedzę w zakresie skal spoza systemu dur-moll: a) buduje i gra na fortepianie skale spoza systemu dur-moll, b) nazywa skale na jakich oparte są przykłady z literatury muzycznej.
9. Transponowanie melodii;	1) definiuje pojęcie transpozycji	1) dokonuje transpozycji melodii (o podany interwał, do innej tonacji lub oktawy).
10. Gama chromatyczna;	1) rozróżnia i definiuje pojęcia: diatonika, chromatyka, enharmonia.	1) stosuje wiedzę w zakresie chromatyki – chromatyzuje regularnie gamy majorowe.
11. Zagadnienia agogiczne;	1) definiuje oznaczenia agogiczne: a) stałe opisowe i metronomiczne, b) dotyczące zmian tempa.	1) posługuje się poznanymi oznaczeniami agogicznymi; 2) wskazuje poznane określenia agogiczne w przykładach z literatury muzycznej i omawia sposób ich realizacji.
12. Zagadnienia dynamiczne;	1) definiuje oznaczenia dynamiczne słowne i graficzne;	1) posługuje się poznanymi oznaczeniami dynamicznymi;

		2) wskazuje poznane określenia dynamiczne w przykładach z literatury muzycznej i omawia sposób ich realizacji.
13. Zagadnienia artykulacyjne i wykonawcze;	1) definiuje oznaczenia artykulacyjne; 2) definiuje oznaczenia wykonawcze.	1) posługuje się poznanymi oznaczeniami artykulacyjnymi i wykonawczymi; 2) wskazuje poznane określenia artykulacyjne i wykonawcze w przykładach z literatury muzycznej i omawia sposób ich realizacji.
14. Ozdobniki i skróty pisowni muzycznej;	1) wymienia ozdobniki; 2) określa znaczenie skrótów pisowni muzycznej.	1) rozpoznaje ozdobniki w przykładach z literatury muzycznej.
15. Edytor nutowy.	1) identyfikuje edytory nutowe; 2) definiuje sposoby wprowadzania danych do edytora nutowego.	1) identyfikuje edytory nutowe; 2) definiuje sposoby wprowadzania danych do edytora nutowego.

KRYTERIA OCENIANIA

OCENA	KRYTERIA
CELUJĄCA	Uczeń: • opanował w sposób celujący wszystkie treści podstawy programowej przewidziane na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł informacji i z nich korzystać, • samodzielnie rozwiązuje bardzo trudne zadania teoretyczne i praktyczne, • bardzo aktywnie i twórczo pracuje na zajęciach lekcyjnych, • potrafi dostrzegać związki muzyki z innymi dziedzinami sztuki np. teatrem, plastyką, • bardzo chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • bardzo chętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo starannie i systematycznie prowadzi zeszyt, • jest zawsze doskonale przygotowany do zajęć lekcyjnych, • reprezentuje szkołę i osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach przedmiotowych i ma wiedzę wykraczającą poza podstawę programową przedmiotu (uwaga: nie jest to warunek konieczny do uzyskania oceny celującej!).
BARDZO DOBRA	Uczeń: • posiada wyczerpującą wiedzę i umiejętności wynikające z programu danej klasy - opanował prawie wszystkie treści podstawy programowej przewidziane na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł informacji i z nich korzystać, • samodzielnie rozwiązuje trudne zadania praktyczne i teoretyczne, • aktywnie i twórczo pracuje na zajęciach lekcyjnych, • potrafi dostrzegać związki muzyki z innymi dziedzinami sztuki np. teatrem, plastyką, • bardzo chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • bardzo chętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo starannie i systematycznie prowadzi zeszyt, • jest zawsze bardzo dobrze przygotowany do zajęć lekcyjnych.
DOBRA	Uczeń: • w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności ma niewielkie braki - opanował większość treści podstawy programowej przewidzianych na dany rok nauczania przedmiotu, • potrafi korzystać z podanych na lekcji źródeł informacji, • robi nieliczne błędy przy samodzielnym rozwiązywaniu zadań praktycznych i teoretycznych, • inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania, • chętnie podejmuje się dodatkowych prac, • chętnie podejmuje pracę w grupie, • systematycznie jest przygotowany do zajęć lekcyjnych, • starannie i systematycznie prowadzi zeszyt.
DOSTATECZNA	Uczeń: • prezentuje wiedzę i umiejętności wyrywkowo i fragmentarycznie – nie opanował około 50% treści podstawy programowej przewidzianych na dany rok nauczania przedmiotu, • nie potrafi samodzielnie korzystać z podanych na lekcji źródeł informacji, • przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania teoretyczne i praktyczne, • wymaga dodatkowych wyjaśnień dla zrozumienia podstawowych problemów przedmiotowych, • zachęcany przez nauczyciela podejmuje pracę w grupie, • inspirowany przez nauczyciela zaczyna aktywnie pracować na lekcjach, • przychodzi niezadowolająco przygotowany do zajęć lekcyjnych, • niesystematycznie prowadzi zeszyt.
DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: • ma duże braki w wiedzy i umiejętnościach wynikających z programu danej klasy, • przy pomocy nauczyciela rozwiązuje proste zadania teoretyczne i

	praktyczne, • niesamodzielnie i nierzetelnie wykonuje polecenia nauczyciela, • na zajęciach przyjmuje bierną postawę, • niechętnie podejmuje pracę w grupie, • bardzo często przychodzi nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych, • motywowany przez nauczyciela niesystematycznie prowadzi zeszyt.
NIEDOSTATECZNA	Uczeń: • nie opanował wiadomości i umiejętności wynikających z programu danej klasy, • nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać i odtworzyć fragmentarycznej wiedzy, • nie podejmuje prób rozwiązania zadania nawet przy pomocy nauczyciela, • nie wykazuje zainteresowania pracy w grupie nawet wtedy gdy jest motywowany przez nauczyciela, • nie prowadzi zeszytu, • notorycznie przychodzi nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych, • odmawia wszelkiej współpracy.

Uwaga!

Oceną negatywną z tego przedmiotu jest jedynie ocena niedostateczna. Pozytywne są oceny od dopuszczającej do celującej.